

BİR İHALENİN İPTALİ İSTEMİYLE KAMU KURUMU NİTELİĞİNDEKİ MESLEK KURULUŞU TARAFINDAN AÇILAN DAVA

BİR İHALENİN İPTALİ İSTEMİYLE KAMU KURUMU NİTELİĞİNDEKİ MESLEK KURULUŞU TARAFINDAN AÇILAN DAVADA, DAVA AÇMA EHLİYETİNİN, DAVACININ FAALİYET ALANI İLE İHALE İŞLEMİ ARASINDA BİR MENFAAT İLGİSİ KURULUP KURULAMAYACAĞI YÖNÜNDEN İNCELENMESİ GEREKTİĞİ HAKKINDA

T.C.

DANIŞTAY

İdari Dava Daireleri Kurulu

Esas No: 2009/1356

Karar No: 2009/1679

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası

Vekili : Av. ?

Karşı Taraf (Davalı) : İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ?

İstemin Özeti : İstanbul 1. İdare Mahkemesinin 31.12.2008 günlü, E:2008/1231, K:2008/2242 sayılı ısrar kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : İstanbul 1. İdare Mahkemesince verilen ısrar kararının usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi Mustafa Karabulut'un Düşüncesi : Davanın ehliyet yönünden reddine ilişkin ısrar kararının Daire kararı doğrultusunda bozulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Ünal Demirci'nin Düşüncesi : İdare ve vergi mahkemelerince verilen kararların temyizen incelenerek bozulabilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen nedenlerin bulunması gerekmektedir.

Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, söz konusu maddede yazılı nedenlerden hiçbirisine uymadığından, istemin reddi ile temyiz edilen İdare Mahkemesince verilen ısrar kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosya incelendi, gereği görüldü:

Dava; İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Ümraniye Dudullu Kavşağı Köprü Kavşak ve Yan Yolları Düzenlemesi İnşaatı İhalesinin iptali istemiyle açılmıştır.

İstanbul 1. İdare Mahkemesi 27.9.2006 günlü, E:2006/1952, K:2006/1701 sayılı kararı ile davalı idare yapılan inşaata ilişkin ihaleye katılmayan, sözleşmenin tarafı olmayan davacı ile iptal istemine konu edilen ihale arasında menfaat ilgisinin bulunmadığı gerekçesiyle davanın ehliyet yönünden reddine karar vermiştir.

Anılan kararın temyizen incelenmesi sonucunda, Danıştay Onüçüncü Dairesinin 21.5.2007 günlü, E:2007/5974, K:2007/3348 sayılı kararıyla; 2577 sayılı Yasa'nın 2. maddesinin 1/a fıkrasında; iptal davalarının "idarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan" davalar olarak tanımlandığı, yargı kararlarında "menfaat" kavramının davacı ile iptalini istediği idarî işlem arasındaki bağı, ilgiyi ifade ettiği belirtilmekte ve idarî işlem ile dava açan kişi arasında meşru, güncel ve ciddî bir ilişki söz konusu ise, davada

menfaat bağının bulunduğu kabul edildiği, bunun dışında ayrıca sübjektif bir hakkın ihlâl edilmesi koşulunun aranmadığı, dolayısıyla iptal davasının gerek anılan maddede, gerekse içtihat ve doktrinde belirlenen hukukî nitelikleri gözönüne alındığında, idare hukuku alanında tek taraflı irade açıklamasıyla kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelikte tesis edilen idarî işlemlerin, bu idarî işlemle meşru, kişisel ve güncel bir menfaat ilgisi kurabilenler tarafından iptal davasına konu edilebileceğinin kabulünün zorunlu bulunduğu, Anayasa'nın kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını düzenleyen 135. maddesinde; "...Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlara uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla konulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişileridir..." hükmünün yer aldığı, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliği Kanununun 2. maddesinde ise; Birliğin kuruluş amacının gösterildiği, anılan hükme göre, Birliğin kuruluş amaçları arasında; "Mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının, müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlara uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplinini ve ahlâkını korumak için gerekli gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak" ve "Meslek ve menfaatleriyle ilgili işlerde resmî makamlarla işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve tekliflerde bulunmak, meslekle ilgili bütün mevzuatı normları, fenni şartnameleri incelemek ve bunlar hakkındaki görüş ve düşünceleri ilgililere bildirmek" görevlerinin yer aldığı, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununa dayanılarak hazırlanan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Ana Yönetmeliğinin, Birlik

ve Bağlı Odaların Amaçlarını düzenleyen 3. maddesinin b) fıkrasında da; mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının ortak gereksinmelerini karşılamak, mesleki etkinlikleri kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlaraya uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumak; kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında, yurdun doğal kaynaklarının bulunmasında, korunmasında ve işletilmesinde, evre ve tarihi değerlerin ve kültürel mirasın korunmasında, tarımsal ve sınai üretimin artırılmasında, ülkenin sanatsal ve teknik kalkınmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmak. c) fıkrasında ise; meslek ve çıkarları ile ilgili işlerde, resmî makamlar ve öteki kuruluşlar ile işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve önerilerde bulunmak, meslekle ilgili bütün mevzuatı, normları, bilimsel şartnameler, tip sözleşmeler ve bunlar gibi bütün bilimsel evrakı incelemek ve bunların değiştirilmesi, geliştirilmesi ya da yeniden konulması yolunda önerilerde bulunmak, birliğin ve bağlı odaların amaçları arasında sayıldığı, belirtilen yasal düzenlemeler uyarınca meslek faaliyetleri kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlaraya uygun gelişmesini sağlamak, kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmak konuları, amaçları arasında yer alan Odanın, meslek sınıfına ait bir iş olan yapım işinin ihalesinin; meslek kurallarını ihlâl ettiği, şehircilik ilkelerine, yasalara ve kamu yararına aykırı olduğu iddialarıyla açmış olduğu davada, dava konusu işlemler menfaatinin etkilendiği sonucuna ulaşıldığı, menfaat ilişkisi bulunmadığı gerekçesiyle davanın ehliyet yönünden reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararında hukukî isabet görülmediği gerekçesiyle bozulmuş ise de; İdare Mahkemesi bozma kararına uymayarak davanın ehliyet yönünden reddi yolundaki ilk kararında ısrar etmiştir.

Davacı, İstanbul 1. İdare Mahkemesinin 31.12.2008 günlü, E:2008/1231, K:2008/2242 sayılı anılan ısrar kararını temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedir.

Danıştay içtihatlarında, ihaleye katılmayan ve ihale ile herhangi bir ilgisi kurulamayan gerçek ve tüzel kişilerin ihaleden dolayı menfaatinin ihlal edilmediği, dolayısıyla bunların ihale işlemlerinin iptali istemiyle açtığı davalarda, kural olarak, dava açma ehliyetinin bulunmadığı kabul edilmektedir.

Bununla birlikte, ihalenin iptali istemiyle açılan davada, davacının kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olması halinde, dava açma ehliyeti konusunun Danıştay kararlarında, davacının faaliyet alanı ile ihale işlemi arasında bir menfaat ilgisi kurulup kurulamayacağı yönünden incelendiği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık konusu olayda, dava konusu ihale, davacı Odanın meslek sınıfına ait bir iş olan yapım işinin ihalesi olduğundan ve ihaleye çıkarma işleminin ilan edilmemiş olmasının mevzuata aykırı olduğu; meslek kurallarını, şehircilik ilkelerini ve kamu yararını ihlal ettiği iddialarıyla bu iptal davasının açıldığı anlaşıldığından, davacının dava konusu işlem nedeniyle menfaatinin etkilendiği sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulüne, İstanbul 1. İdare Mahkemesinin 31.12.2008 günlü, E:2008/1231, K:2008/2242 sayılı ısrar kararının Danıştay Onüçüncü Dairesinin bozma kararı doğrultusunda bozulmasına, dosyanın adı geçen İdare Mahkemesine gönderilmesine 18.6.2009 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

X- Temyiz edilen kararla ilgili dosyanın incelenmesinden; İdare Mahkemesince verilen ısrar kararının usul ve hukuka uygun bulunduğu, dilekçelerde ileri sürülen temyiz nedenlerinin kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından, davacının temyiz isteminin reddi ile İdare Mahkemesi kararının onanması gerektiği oyuyla, karara katılmıyoruz.

KARŞI OY

XX- 2577 sayılı Yasa'nın 14. ve 15. maddelerinde, dava dilekcesinin Yasa'nın 3. maddesine uygun olması gerektiği,

aksi halde dilekçenin reddine karar verileceği; 3. maddede ise, dilekçede dava konusu işlemin bir örneğinin dilekçeye eklenmesi, gerektiği hükümlerine yer verilmiştir.

Dava dilekçesinin incelenmesinden, dilekçenin Yasa'nın 3. maddesine uygun olmadığı, hangi işlemin iptalinin istenildiğinin açıkça belirtilmediği görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle, davacı temyiz isteminin kabulü ile İdare Mahkemesi kararının belirtilen gerekçeyle bozulması oyuyla, karara katılmıyorum.